

LIEDJESBOEK

1954-2015:

DE VIJF BESTE NUMMERS PER JAAR

JOOST VAN GISBERGEN

“Mijn muziek bestaat pas als het gehoord wordt. Een liedje is pas af op het moment dat het bij iemand anders via het oor naar binnen gaat en zich daar vermengt met diens eigen specifieke emoties. Dat is de laatste stap, daar moet het gebeuren.”

- Lucky Fonz III (2010)

Inleiding

“Schrijven over muziek is als dansen over architectuur.”

Deze bekende quote wordt doorgaans toegeschreven aan de Amerikaanse acteur Martin Mull (in Nederland vooral bekend als Leon uit de komedieserie 'Roseanne'). En wellicht had hij gelijk. Misschien is het zinloos om te proberen om de ene vorm van expressie met de andere uit te leggen. Over kunst, en dus ook popmuziek, moet je niet ouwehoeren. Je voelt het of je voelt het niet. Ik kan bij wijze van spreken een boek zo dik als een telefoongids volschrijven met argumenten waarom mijn favoriete liedje het beste is van allemaal, maar als jij vindt dat een ander liedje simpelweg leuker klinkt, dan zijn al mijn argumenten in één klap waardeloos.

Desondanks ga ik in dit boek proberen je ervan te overtuigen dat je mijn meest dierbare liedjes allemaal eens een kans moet geven. Dat wil niet zeggen dat ik je al te veel zal vervelen met mijn eigen meningen en argumenten, je zult hier vooral heel veel feitjes en verhalen vinden.

Ik heb al sinds mijn vroege jeugd een leuke afwijking: een onstilbare honger naar goede liedjes. Als ik iets hoor wat me bevalt, dan vergeet ik het nooit meer. Als ik iets op het spoor kom wat me zou kunnen gaan bevallen, dan ga ik ernaar op zoek. Dat heeft geresulteerd in een verzameling die inmiddels meer dan drieduizend CD's en meer dan tweeduizend platen telt.

En mijn muzikale honger heeft zich nooit beperkt tot alleen het geluid, mijn nieuwsgierigheid naar de mensen en verhalen achter mijn favoriete muziek zat er ook al vroeg in. Al toen ik nog op de basisschool zat, kocht ik van mijn zakgeld boeken over bijvoorbeeld de BBC-sessies van The Beatles of de militaire diensttijd van Elvis Presley.

Voor 'Liedjesboek' ging ik de titels na op elke CD en elke plaat die ik bezit. Ik bracht talloze uren door met het beluisteren van albums die ik niet vaak genoeg of al te lang niet meer had beluisterd. Ook besteedde ik vele uren aan het doorspitten van lijstjes, overzichtjes en playlists en het opzoeken van muziek op YouTube, om misschien hier en daar nog een liedje mee te pikken die nog niet op mijn radar verschenen was.

Elk liedje dat ik na wat wikken en wegen beoordeelde als bijzonder genoeg, zette ik in een iTunes-playlist, die uiteindelijk bijna drieduizend titels telde. Daarna was het nog een kwestie van de lijst op chronologische

volgorde zetten en per jaar de liedjes met elkaar vergelijken en mijn vijf favorieten eruit pikken.

Dat was uiteraard niet makkelijk. Van sommige jaren zou ik makkelijk een fantastische top vijftig kunnen maken. Bij 1967 moest ik zelfs zoveel grote persoonlijke favorieten schrappen dat ik mezelf hier een eenmalige "wildcard" gegund heb, door tien in plaats van vijf liedjes uit dit jaar te selecteren. Uit sommige andere jaren had ik daarentegen een beetje moeite om vijf representatieve liedjes bij elkaar te schrapen.

Met name uit de late jaren zestig, waarin in de popmuziek een explosie van creativiteit plaatsvond, en het midden van de jaren negentig, waarin ik als tiener precies op tijd was om de gloriejaren van hardere genres als grunge, crossover en skatepunk mee te pikken, heb ik heel veel geweldige nummers met pijn in het hart weg moeten laten. Terwijl het midden van de jaren zeventig voor mij een beetje een blinde hoek bleek te zijn, waarin ik wat beter moest zoeken naar liedjes die ik echt heel goed vond. En ook de recentere jaren waren soms lastig. Wat is nou een liedje dat je op het moment even leuk vindt, maar over een paar jaar alweer min of meer versleten is? Wat is nou echt een blijvertje?

Het bepalen van het eerste jaar dat ik in dit boek zou behandelen was niet moeilijk. Elvis Presley bracht zijn eerste single uit in 1954. De eerste rock 'n' rollsingle die een commerciële hit werd, Bill Haley's 'Rock Around The Clock', kwam uit in 1954. Wat mij betreft werd rock, en daarmee ook de moderne popmuziek, dus geboren in 1954. Maar omdat ook voor de geboorte van de rock 'n' roll hele mooie muziek gemaakt werd, heb ik een plekje ingeruimd voor tien liedjes uit de jaren, decennia en zelfs eeuwen vóór 1954.

Nadat mijn lijst met vijf liedjes per jaar klaar was, begon het schrijven. Ik ging op zoek naar de geschiedenis achter elk nummer, voor zover ik die nog niet kende, en beluisterde alles nog eens een paar keer goed. Met als uiteindelijk gevolg deze verzameling verhalen, feiten en anekdotes, afgewisseld met mijn eigen herinneringen en meningen.

Ik had geen enkele intentie om hiervan een objectief overzicht te maken van de belangrijkste of de meest relevante liedjes uit de muziekgeschiedenis. De selectie is volledig op basis van mijn persoonlijke smaak gemaakt. Boeken over de beste, meest succesvolle of meest essentiële liedjes zijn er immers al genoeg. Bovendien ben ik geen journalist, maar een liefhebber. Daarom leek het me beter om me te beperken tot de muziek waar ik oprecht gepassioneerd over kan schrijven.

Dat je daardoor tevergeefs zult zoeken naar liedjes van legendes als The Rolling Stones, Michael Jackson, Madonna, Prince, Led Zeppelin, The Who, Pink Floyd, Eagles, U2, Frank Sinatra, Jimi Hendrix, Bob Dylan of Bruce Springsteen (allemaal briljant, maar gewoon niet helemaal mijn kopje thee) zul je me moeten vergeven. Evenals het feit dat genres als blues, jazz, R&B, metal, dance, house, smartlappen en country niet of maar mondjesmaat in dit boek voorkomen.

Verder heb ik absoluut niet de illusie dat ik al genoeg muziek gehoord heb om een liedjesoverzicht te kunnen maken dat op welke manier dan ook definitief is, voor zover dat überhaupt mogelijk is binnen één mensenleven. Dit is een momentopname. En ik hoop van harte dat als ik dit boek over vijf, tien of twintig jaar nog eens doorblader, dat ik dan kromme tenen krijg, omdat ik tegen die tijd weer een hoop fantastische muziek heb ontdekt die hier eigenlijk in had moeten staan.

Ik wens je in eerste instantie veel leesplezier. Ik hoop dat dit boek ertoe zal leiden dat je veel van de hier behandelde muziek op gaat zoeken. En in dat geval wens ik je ook veel luisterplezier.

Joost van Gisbergen
Eindhoven, juni 2016

INDEX

10cc: **1975** I'm Not In Love
108: **1996** Killer Of The Soul
Acid House Kings: **2005** 7 Days
The Aerovons: **1969** World Of You
AFI: **2003** Girl's Not Grey
A-Ha: **1985** Take On Me
Al Jardine: **2010** Looking Down The Coast
Al Stewart: **1976** On The Border
The Alan Parsons Project: **1980** The Turn Of A Friendly Card (Part 1), **1982** Old And Wise
Albert Ketèlbey: **Voor 1954** In A Monestary Garden
Alice In Chains: **1992** Would?
America: **1972** Ventura Highway, **1975** Sister Golden Hair
Andreas Johnson: **1999** Glorious
Arthur "Big Boy" Crudup: **Voor 1954** That's All Right
The Ataris: **1998** San Dimas High School Football Rules
Babybird: **2006** Snails
Bad Religion: **1996** Cease, **2002** Sorrow
Badfinger: **1969** Come And Get It
Badly Drawn Boy: **2006** Nothing's Gonna Change Your Mind
Bayside: **2005** Montauk, **2006** Winter
The Beach Boys: **1963** Lonely Sea, **1964** I Get Around, **1965** California Girls, **1966** God Only Knows, **1969** Time To Get Alone, **1970** This Whole World, **1971** Surf's Up, **1973** California Saga/Big Sur, **2012** From There To Back Again
Beastie Boys: **1989** Shake Your Rump, **1992** The Maestro, **1994** Sabotage, **2011** Don't Play No Game That I Can't Win
The Beatles: **1963** I Want To Hold Your Hand, **1966** For No One, **1967** Penny Lane, **1969** Here Comes The Sun, **1970** Let It Be
The Beautiful South: **1989** Song For Whoever
Ben E. King: **1961** Stand By Me
Beverly Craven: **1990** Promise Me
Bill Haley and His Comets: **1954** Rock Around The Clock
Black Flag: **1978** Nervous Breakdown
Blue Öyster Cult: **1976** (Don't Fear) The Reaper
Boeijen Hofstede Vrieten: **2008** Aardige Jongens
The Boo Radleys: **1995** Wake Up Boo!
Boudewijn de Groot: **1973** Jimmy
BoySetsFire: **2000** After The Eulogy
Brian Hyland: **1962** Sealed with A Kiss
Brian Wilson: **1988** Rio Grande, **2004** Child Is Father Of The Man, **2008**

Midnight's Another Day
 Buena Vista Social Club: **1997** Chan Chan
 The Buoys: **1971** Give Up Your Guns
 Burl Ives: **Voor 1954** Ghost Riders In The Sky
 Burn: **1990** ...Shall Be Judged
 Camera Obscura: **2007** Super Trouper, **2009** French Navy
 Carl Perkins: **1956** Boppin' The Blues, **1957** Matchbox
 The Cars: **1978** Just What I Needed, **1984** Drive
 The Cascades: **1962** Rhythm Of The Rain
 The Casuals: **1968** Jesamine
 Cat Stevens: **1966** Matthew And Son, **1970** Wild World, **1971** Morning Has
 Broken, **2009** Be What You Must (*als Yusuf*)
 The Chords: **1954** Sh-Boom
 Chuck Berry: **1955** Maybellene, **1958** Johnny B. Goode, **1959** Memphis,
 Tennessee
 Ciske de Rat Musicalcast: **2007** Amsterdam, Hee Pak Me Dan!
 The Clash: **1979** London Calling
 The Coasters: **1958** Yakety Yak
 Cock Robin: **1985** The Promise You Made
 The Connells: **1993** '74-'75
 The Contours: **1962** Do You Love Me
 The Coral: **2010** 1000 Years
 Cro-Mags: **1986** Hard Times
 Crosby, Stills and Nash: **1969** Long Time Gone
 Crowded House: **1986** Don't Dream It's Over
 The Cure: **1980** A Forest
 Cypress Hill: **1993** Insane In The Brain, **1995** Throw Your Set In The Air
 Damien Rice: **2006** 9 Crimes
 Danny and The Juniors: **1957** At The Hop
 De La Soul: **1989** Me, Myself And I
 Dead Kennedys: **1979** California Über Alles
 Del Shannon: **1961** Runaway
 Dennis Wilson: **1977** River Song
 Depeche Mode: **1990** Enjoy The Silence
 The Devil's Blood: **2013** I Was Promised A Hunt
 Diana Ross: **1975** Theme From Mahogany (Do You Know Where You're
 Going To?)
 Dido: **1999** Hunter
 Doe Maar: **1982** De Bom
 The Doors: **1967** Light My Fire, **1968** Touch Me, **1971** Riders On The Storm
 Doug Ashdown: **1974** Winter In America
 Douwe Bob: **2013** You Don't Have To Stay
 Duran Duran: **1984** The Reflex (single remix)
 Dusty Springfield: **1963** I Only Want To Be With You

Dwarves: **2011** Happy Birthday Suicide
The Easybeats: **1966** Friday On My Mind
Eddie Cochran: **1957** Twenty Flight Rock, **1959** Somethin' Else
Eddie Vedder: **2007** Long Nights
Elliott: **2003** Song In The Air
Elliott Smith: **1997** Miss Misery, **1998** Waltz #2 (XO)
Elton John: **1973** Goodbye Yellow Brick Road
Elvis Presley: **1954** Blue Moon Of Kentucky, **1955** Mystery Train, **1956** I
Want You, I Need You, I Love You, **1958** Don't, **1959** A Big Hunk O' Love,
1960 Are You Lonesome Tonight?, **1964** Roustabout, **1974** My Boy
Emiliana Torrini: **2008** Jungle Drum
The Everly Brothers: **1960** Let It Be Me, **1961** Temptation, **1984** On The
Wings Of A Nightingale
Extince: **2007** Iedere Dag
Fabian: **1959** Tiger
Face To Face: **1999** Burden
Family Of The Year: **2012** Hero
First Aid Kit: **2014** My Silver Lining
The First Class: **1974** Beach Baby
Fleet Foxes: **2008** He Doesn't Know Why
Foo Fighters: **1997** Everlong
The Four Seasons: **1975** Silver Star
Foxyboro Hot Tubs: **2008** Mother Mary
France Gall: **1965** Poupée De Cire, Poupée De Son
Frank Boeijen Groep: **1983** Linda
The Free Design: **1968** You Could Be Born Again
Fresh Maggots: **1971** Rosemary Hill
The Gates Of Eden: **1967** No One Was There (Requiem)
Gene Vincent and His Blue Caps: **1956** Be-Bop-A-Lula
Gerard van Maasakkers: **1978** Gaode Mee
Gerry and The Pacemakers: **1963** You'll Never Walk Alone
Gerry Rafferty: **1978** Baker Street
Glen Hansard: **2015** Grace Beneath The Pines
Het Goede Doel: **1982** Vriendschap
Good Riddance: **2015** Glory Glory
Gorilla Biscuits: **1989** New Direction
Green Day: **1994** Basket Case, **1995** Armatage Shanks, **2004** American Idiot
Guns N' Roses: **1987** Paradise City
H2O: **2015** Popage
Herman Brood en Henny Vrienten: **1983** Als Je Wint
House Of Pain: **1992** Jump Around
Ignite: **1996** Embrace, **2000** By My Side
Inside Out: **1990** No Spiritual Surrender
Jacco Gardner: **2013** Cabinet Of Curiosities

Jack Parow: **2009** Cooler As Ekke
Jackie Wilson: **1957** Reet Petite
Jay and The Americans: **1965** Cara Mia
Jerry Lee Lewis: **1958** Great Balls Of Fire
Jim Croce: **1972** Time In A Bottle
Jimmy Clanton: **1962** Venus In Blue Jeans
Jimmy Pritchett: **1958** That's The Way I Feel
Johan: **2001** Tumble And Fall, **2006** Oceans
Johann Pachelbel: **Voor 1954** Canon In D
Johann Sebastian Bach: **Voor 1954** Air On A G String
John Leyton: **1961** Johnny, Remember Me
Johnny Cash: **1956** I Walk The Line, **2002** Hurt
Jon and Vangelis: **1981** I'll Find My Way Home
Jonathan Jeremiah: **2009** Happiness
Joy Division: **1980** Love Will Tear Us Apart
Juan Luis Guerra y 4:40: **1990** Burbujas De Amor
Judge: **1988** Fed Up!
Kansas: **1977** Dust In The Wind
Kayak: **1978** Ruthless Queen
Keren Ann: **2003** Not Going Anywhere
The Kik: **2012** Springlevend
The Kinks: **1981** Better Things
Kiss: **1976** Detroit Rock City
The Korgis: **1980** Everybody's Got To Learn Sometime
The Kytteman Orchestra: **2012** The Mushroom Cloud
The La's: **1988** There She Goes
Lagwagon: **1998** Leave The Light On
Lana Del Rey: **2011** Video Games
Lead Belly: **Voor 1954** In The Pines
Little Richard: **1955** Tutti Frutti
Lori Balmer: **1972** Here Before The Sun
Lykke Li: **2011** I Follow Rivers (The Magician Remix)
Madness: **1979** My Girl
The Mamas and The Papas: **1965** California Dreamin'
Marten Fisher: **2015** Solstice
Matthews Southern Comfort: **1970** Woodstock
Maurice Ravel: **Voor 1954** Bolero
Mecano: **1986** Hijo De La Luna
The Members: **1979** The Sound Of The Suburbs
Michel Fugain et Le Big Bazar: **1972** Une Belle Histoire
Midlake: **2013** Antiphon
Mike Oldfield: **1983** Moonlight Shadow
Minnie Riperton: **1970** Les Fleur
Minor Threat: **1981** In My Eyes

The Moody Blues: **1967** Nights In White Satin
Morning Glory: **2014** I Am Machine Gun
Morrissey: **2004** The First Of The Gang To Die
Moss: **2009** I Apologise (Dear Simon)
Muddy Waters: **1955** Mannish Boy
Muse: **2001** New Born
Neil Young: **1972** Heart Of Gold
Nena: **1983** 99 Luftballons
New Musik: **1980** This World Of Water
Nik Kershaw: **1984** The Riddle
Nils Lofgren: **1979** Shine Silently
Nirvana: **1991** Lithium, **1993** Heart-Shaped Box
No Use For A Name: **1997** On The Outside, **1999** Not Your Savior, **2002**
International You Day, **2005** For Fiona
NOFX: **1999** The Decline
Noir Désir: **2001** Le Vent Nous Portera
NWA: **1988** Fuck Tha Police
The Outfield: **1985** Your Love
Paul Mauriat and His Orchestra: **1967** Love Is Blue
Paul McCartney: **1984** We All Stand Together, **1987** Once Upon A Long
Ago
Pearl Jam: **1991** Black, **1992** State Of Love And Trust
The Penguins: **1954** Earth Angel (Will You Be Mine)
Percy Faith: **1959** Theme From A Summer Place
Peter Schilling: **1982** Major Tom (Völlig Losgelöst)
Ph.D.: **1981** I Won't Let You Down
The Platters: **1955** The Great Pretender
The Polyphonic Spree: **2004** Section 12 (Hold Me Now)
Procol Harum: **1967** A Whiter Shade Of Pale
Public Enemy: **1987** Rebel Without A Pause
Queen: **1974** Killer Queen
Radiohead: **1995** Street Spirit (Fade Out)
Rage Against The Machine: **1996** Bulls On Parade
Ramones: **1976** Havana Affair, **1977** Sheena Is A Punk Rocker
Ray Charles: **1954** I Got A Woman
The Real McKenzies: **2005** Best Day Until Tomorrow
Red Box: **1986** For America
Red Hot Chili Peppers: **1987** Behind The Sun, **1989** Knock Me Down, **1991**
Soul To Squeeze, **1995** Warped
REM: **1991** Losing My Religion
The Righteous Brothers: **1965** Unchained Melody
Ritchie Valens: **1958** Come On, Let's Go
Robert Johnson: **Voor 1954** They're Red Hot
Rollins Band: **1994** Disconnect

The Ronettes: **1963** Be My Baby
Royal Parks: **2012** She
The Rubettes: **1974** Sugar Baby Love
Sagittarius: **1967** My World Fell Down
The Sails: **2010** Travel
Sam Cooke: **1960** (What A) Wonderful World
Saybia: **2002** The Day After Tomorrow
Sex Pistols: **1977** God Save The Queen
The Shadows: **1960** Apache, **1962** Wonderful Land
She and Him: **2010** Gonna Get Along Without You Now
Shelter: **1993** In Praise Of Others
Silent Drive: **2004** Banana Rejection
Simon and Garfunkel: **1964** The Sound Of Silence, **1968** America
Sly and The Family Stone: **1973** If You Want Me To Stay
The Smiths: **1986** Bigmouth Strikes Again
Social Distortion: **1996** When The Angels Sing
Sonny Burgess: **1956** We Wanna Boogie
Soundgarden: **1994** Black Hole Sun
Spin Doctors: **1991** Two Princes
The Spirit That Guides Us: **2001** Real Life Motion Picture
Starland Vocal Band: **1976** Afternoon Delight
The Steve Miller Band: **1973** The Joker
Stone Temple Pilots: **1992** Plush
The Stranglers: **1977** No More Heroes, **1981** Golden Brown
Strung Out: **1998** The Exhumation Of Virginia Madison, **2013** Soulmate
The Style Council: **1985** Walls Come Tumbling Down!
Sufjan Stevens: **2005** Come On! Feel The Illinoise!
Sunday Sun: **2014** I Call You Honey
Super Furry Animals: **2007** Run-Away
The Supremes: **1964** Baby Love
Tame Impala: **2015** Let It Happen
Tears For Fears: **1985** Everybody Wants To Rule The World
Temples: **2014** Move With The Seasons
The Thrills: **2003** Big Sur
Tiger Army: **2001** Cupid's Victim
Tim Hardin: **1966** (How Can We) Hang On To A Dream
Tony Sly: **2010** AM
Toontje Lager: **1983** Stiekem Gedanst
Toto: **1982** Africa
Traditioneel: **Voor 1954** Greensleeves
Traveling Wilburys: **1988** Handle With Care
Travoltas: **2000** Pray For Sun
The Turtles: **1967** Happy Together
Undeclinable Ambuscade: **1998** 7 Years

Van Dyke Parks: **1975** Clang Of The Yankee Reaper
Vast: **2000** I Don't Have Anything
The Ventures: **1960** Walk, Don't Run
The War On Drugs: **2014** Red Eyes
Warm Sounds: **1967** Birds And Bees
Wax: **1987** (Building A) Bridge To Your Heart
Wayne Cochran: **1961** Last Kiss
Weeping Willows: **1997** Broken Promise Land
Weezer: **1994** Buddy Holly
Whale: **1993** Hobo Humpin' Slobo Babe
Woody Guthrie: **Voor 1954** This Land Is Your Land
The Yellow Balloon: **1967** Stained Glass Window
Yellowcard: **2003** Way Away, **2011** For You, And Your Denial
Zijlstra: **2002** Durgerdam Slaapt
Zoli Band: **2000** Painful
The Zombies: **1964** She's Not There, **1968** This Will Be Our Year

Voor 1954 - Amerika

Arthur "Big Boy" Crudup - That's All Right

In 1954 bracht Elvis Presley zijn debuutsingle 'That's All Right' uit, een cover van een destijds acht jaar oud liedje van Arthur "Big Boy" Crudup. Deze blueszanger werd op 24 augustus 1905 geboren in het dorpje Forest in Mississippi (waar later ook bluesmuzikant T-Model Ford ter aarde kwam) en leerde pas rond zijn dertigste gitaar spelen. Enkele jaren later trok hij naar Chicago, waar hij dakloos werd en een beetje geld verdiende als straatmuzikant.

Nadat hij ontdekt was door producer Lester Melrose bracht hij enkele singles uit die in het zuiden van de Verenigde Staten niet onopgemerkt bleven. Tegen de tijd dat Elvis Presley zijn 'That's All Right' uitbracht was Crudup, na een conflict over royalties, echter reeds gestopt met het maken van muziek en verdiende hij de kost als landarbeider, als buschauffeur en met het stoken van moonshine, een illegale sterke drank.

Dat Presley in 1956 nog eens twee liedjes van hem uitbracht, het energieke 'My Baby Left Me' en het langzamere bluesnummer 'So Glad You're Mine', hielp Crudup financieel gezien niet, aangezien het tot in de jaren zestig zou duren voordat hij een klein deel van zijn royalties ontving.

Een schrale troost voor de muzikant was dat hij al tijdens zijn leven werd erkend als "The Father Of Rock 'n' Roll", een eretitel die hem zeker niet misstond. Elvis Presley maakte midden jaren vijftig de rock 'n' roll groot met onder meer liedjes van Crudup, maar diens originele versies uit de jaren veertig zijn eigenlijk net zo energiek en opwindend.

Crudup ging in het midden van de jaren zestig weer parttime muziek maken en bracht nog een paar platen uit, desondanks stierf hij op 28 maart 1974 in relatieve armoede. Elvis Presley overleed drie jaar daarna.

In Presley's latere jaren stond 'That's All Right' nog vaak op zijn setlist, al had hij het ooit zo eenvoudige liedje inmiddels verbouwd tot een bombastisch rocknummer met pompeuze blazers, dat doorgaans ingeleid werd door een fragment van het epische 'Also Sprach Zarathustra' van componist Richard Strauss.

Lead Belly - In The Pines

De grootste rockster van de jaren negentig was Kurt Cobain. En het wellicht meest memorabele moment uit zijn loopbaan vond plaats op 18 november 1993. Hij speelde met zijn band Nirvana een akoestische sessie voor MTV, die later postuum het album 'MTV Unplugged In New York' opleverde. Het laatste nummer van het imponerende optreden, waarin de normaal zo luidruchtige rockband liet horen ook met akoestische gitaren te kunnen overtuigen, was een bezield uitvoering van de prachtige klaagzang 'Where Did You Sleep Last Night'.

Opvallend is dat Cobain vlak voordat hij de laatste twee woorden zong even heel kort pauzeerde, zijn fel blauwe ogen wijd opende en een zucht liet horen. Alsof hij opgelucht was dat het erop zat. Hij zou daarna niet vaak meer in het openbaar verschijnen en een dikke vier maanden later was hij dood.

Het liedje dat achteraf vaak gezien wordt als zijn zwanenzang was niet van hemzelf, het was destijds zelfs al minstens 120 jaar oud. De tot dan toe bekendste versie van het nummer werd in februari 1944 opgenomen door Huddy Ledbetter, beter bekend als Lead Belly, onder de titel 'In The Pines' (in de loop der jaren is het uitgebracht onder verschillende titels, waaronder ook 'Black Girl', 'My Gal' en 'The Longest Train I Ever Saw'). Terwijl Cobain zelf tientallen miljoenen platen verkocht, had hij een grote zwak voor de obscure muzikale outcasts en underdogs. Het was dan ook niet heel vreemd dat Lead Belly zijn grootste idool was.

Deze bluespionier werd op 20 januari 1888 als zwarte man geboren in het zuiden van de Verenigde Staten. En alsof zijn leven daardoor nog niet zwaar genoeg was, bracht hij zichzelf voortdurend in de problemen. In 1918 bracht hij bij een ruzie om een vrouw een familielid om het leven. Ledbetter werd veroordeeld tot een celstraf van zeven tot vijftientig jaar in de gevangenis Sugar Land in Texas.

Daar maakte hij zich al snel populair met het geven van optredens voor bewakers en medegevangenen. Ook gouverneur Pat Morris Neff was een liefhebber van zijn kunsten, hij bracht zelfs zo nu en dan gasten mee naar de gevangenis om naar Ledbetter's muziek te komen luisteren. Nadat hij zeven jaar gezeten had, diende de zanger een gezongen verzoek om gratie in bij Neff, die hem daarop de vrijheid schonk.

Enkele jaren later verdween hij weer achter de tralies nadat hij, dit keer zonder fatale gevolgen, een man neer had gestoken. Wederom hoefde hij slechts het minimum van zijn straf uit te zitten, dit keer dankzij de tussenkomst van muziekwetenschapper John Lomax.

Dat Ledbetter bijzondere muzikale gaven had staat dus buiten kijf. Later werd dat nog verschillende malen bevestigd, toen grote namen als The Beach Boys, Frank Sinatra, The Doors, ABBA, Johnny Cash, Led Zeppelin, Creedence Clearwater Revival en Van Morrison lang na zijn dood, op 6 december 1949, covers van hem opnamen.

Robert Johnson - They're Red Hot

Vraag iemand die wel het één en ander weet over popmuziek wat mensen als Brian Jones, Jimi Hendrix, Janis Joplin, Jim Morrison, Kurt Cobain en Amy Winehouse met elkaar gemeen hebben en de kans is groot dat je het juiste antwoord zult krijgen: ze horen allemaal bij de zogenaamde "27 Club", de opvallend grote groep belangrijke muzikanten die overleden op 27-jarige leeftijd. Wat minder mensen zullen de naam kunnen noemen van degene die algemeen gezien wordt als het eerste "lid" van deze club:

Robert Johnson.

Deze Afro-Amerikaanse zanger, gitarist en songschrijver was gedurende zijn leven nagenoeg onbekend en zou dat ook blijven tot 23 jaar na zijn dood. Nadat in 1961 de eerste heruitgave van zijn muziek uitkwam, de compilatie-LP 'King Of The Delta Blues Singers', werd hij echter al snel een hele belangrijke inspiratiebron voor een nieuwe generatie muzikanten, waaronder Eric Clapton, Jimi Hendrix, Bob Dylan, Led Zeppelin en de Rolling Stones.

Ondanks zijn tegenwoordig legendarische status is er relatief weinig bekend over het korte leven van de op 8 mei 1911 geboren en op 16 augustus 1938 overleden Robert Leroy Johnson. Er zijn slechts 29 liedjes en drie foto's bewaard gebleven van hem. Hij is ongetwijfeld één van de meest fascinerende en mysterieuze figuren uit de muziekgeschiedenis, niet op de laatste plaats vanwege de hardnekkige mythe dat hij zijn ziel zou hebben verkocht aan de duivel in ruil voor muzikaal talent.

Op één van de elf 78-toerensingles die Johnson gedurende zijn leven uitbracht staat 'They're Red Hot', een fel en krachtig nummer (een zogenaamde hokum), dat hij opnam in november 1936 en dat eigenlijk niet erg representatief is voor zijn doorgaans meer bluesgeoriënteerde geluid.

55 Jaar later coverden de Red Hot Chili Peppers het nummer op het hitalbum 'Blood Sugar Sex Magik'. Hun versie wijkt niet bijzonder veel af van Johnson's vooroorlogse origineel. Ze hebben het tempo een tikkeltje opgeschroefd en er bas en drums aan toegevoegd, dat is het eigenlijk wel zo'n beetje. En toch klinkt het vandaag de dag al tachtig jaar oude nummer funky, punky en niet eens misplaatst op één van de populairste alternatieve rockplaten van de jaren negentig. Zou dat pact dan toch...?

Burl Ives - Ghost Riders In The Sky

Sinds mensenheugenis worden in culturen over de hele wereld verhalen verteld over bovennatuurlijke jachtgroepen die 's nachts te paard door de lucht razen. In de Germaanse mythologie was de god Wodan de leider van deze groep, terwijl in verschillende andere regionen en tijdperken diverse goden, duivels, heiligen, koningen, feeën of Magere Hein genoemd werden als aanvoerders van het onheilspellende tafereel.

Elementen van deze mythe kwamen later terecht in onder meer ons klassieke Sinterklaasverhaal, maar ook in het Wilde Westen, waar uiteraard een cowboyvariant verteld werd.

Acteur en liedjesschrijver Stan Jones schreef hier het countrynummer 'Ghost Riders In The Sky' over, dat hij in 1948 opnam als demo en muzikaal deels gebaseerd had op het negentiende-eeuwse pro-oorlogslied 'When Johnny Comes Marching Home'.

In 1949 hadden maar liefst vier artiesten er een hit mee: zanger en Oscarwinnend acteur Burl Ives was de eerste, maar zanger en

bandleider Vaughn Monroe was de succesvolste. Hij scoorde er zelfs een nummer-éénhit mee. Maar ook crooner Bing Crosby en jazzzangeres Peggy Lee namen het met succes op.

Het liedje met het jammerende 'Yippie-i-aye, yippie-i-o', werd bijna net zo breed verspreid als de originele mythe over de Wilde Jacht. Het werd één van de bekendste nummers in het countrygenre, maar ook talloze keren gecoverd in verschillende andere genres. Het leverde later nog hitnoteringen op voor The Ramrods en The Shadows, die het beiden instrumentaal opnamen.

Maar de eerste uitgebrachte versie, die van de op 14 juni 1909 geboren en op 14 april 1995 overleden Burl Ives, is wellicht de meest spookachtige en daarmee ook de mooiste.

'Ghost Riders In The Sky' was overigens een voorname inspiratie voor 'Riders On The Storm' van The Doors.

Woody Guthrie - This Land Is Your Land

In de jaren zestig werd je als popmuzikant eigenlijk nauwelijks serieus genomen als je niet minstens één politiek getint protestliedje in je repertoire had. En als iemand de muzikale vader van dit type nummers was, dan was dat de op 14 juli 1912 geboren Woodrow "Woody" Guthrie.

Deze linkse folkzanger ergerde zich al een tijdje aan het erg patriotistische liedje 'God Bless America' van Kate Smith, dat eind jaren dertig erg populair was, en besloot het te beantwoorden. Dus schreef hij in 1940 'This Land Is Your Land', dat hij pas vier jaar later op zou nemen. De boodschap: dit prachtige land is van ons allemaal, ongeacht of we arm of rijk, blank of zwart of wat dan ook zijn.

De oorspronkelijke songtekst had een nog duidelijkere politieke insteek met twee coupletten over respectievelijk landeigenaren en hongersnood, maar die werden uiteindelijk geschrapt om zo een wat subtielere boodschap over te houden.

Ironisch genoeg ging die vervolgens verloren aan veel Amerikanen, die alleen de glorieuze omschrijvingen van hun land hoorden en het nummer dus interpreterden als patriottistisch. Veel later zou Bruce Springsteen's kritische, maar van een bijzonder hoog meebrulgehalte voorziene 'Born In The USA' een zelfde lot treffen.

De originele boodschap van 'This Land Is Your Land' werd enigszins in ere hersteld in 2009, toen Pete Seeger en uitgerekend Bruce Springsteen het inclusief de geschrapte coupletten zongen, nota bene bij de inhuldiging van een Amerikaanse president, Barack Obama.

Overigens is het vrij bijzonder dat Woody Guthrie te boek stond als links en zelfs neigde naar het communisme. Hij was immers opgegroeid op het overwegend behoorlijk racistische platteland van Oklahoma, als zoon van een Klu Klux Klan-lid dat in 1911 betrokken geweest was bij het lynchen van twee Afro-Amerikanen.

Voor 1954 - Europa

Albert Ketèlbey - In A Monastery Garden

In mijn kinderjaren kregen we in september, als het kermis was in het dorp, altijd een paar dagen vrij van school. Mijn ouders maakten er een traditie van om op één van die dagen naar attractiepark De Efteling te gaan en voor mij was dat steevast één van de hoogtepunten van het jaar. En nog altijd kom ik daar erg graag.

Enkele jaren geleden kon ik het niet laten om als souvenir de CD 'Wonderlijke Muziek Van De Efteling' te kopen. Daarop staat een stuk muziek dat er eigenlijk niet op hoort te staan. In Kaatsheuvel is bij Langnek al sinds jaar en dag Albert Ketèlbey's 'In The Moonlight' te horen, maar om onduidelijke reden is van diezelfde componist 'In A Monastery Garden' op de CD gezet. Dat was voor mij een prettige vergissing, omdat ik het al vrijwel direct één van de mooiste en meest rustgevende instrumentale stukken muziek vond die ik ooit gehoord had.

En zo was het ook bedoeld: Ketèlbey had een bezoek gebracht aan een klooster en wilde de rust die hij daar voelde in vergelijking met de rumoerige buitenwereld (en dan hebben we het dus nog wel over de buitenwereld van een eeuw geleden) vastleggen in muziek.

'In A Monastery Garden' begint met een luchtig, zonnig stuk met vogelgeluiden, dat de sfeer van de kloostertuin weergeeft, gevolgd door een stemmiger, meer melancholisch deel met vredig monnikengezang dat zich binnen de muren van het klooster afspeelt. Het sluit af met een wat afstandelijk en weemoedig klinkende versie van het eerste gedeelte, alsof dat zonnige stuk inmiddels een herinnering is geworden.

Mensen als schilder Vincent van Gogh, schrijver Franz Kafka, bluespionier Robert Johnson en singer-songwriter Nick Drake hadden het onfortuinlijke lot dat ze bijzonder populair werden, maar dat ze zelf te kort leefden om dat mee te kunnen maken. Wat minder tragisch maar toch nog best wrang was het leven voor de Brit die in 1915 op veertigjarige leeftijd het lichte klassieke stuk 'In A Monastery Garden' schreef: hij leefde juist lang genoeg om zijn populariteit te zien verdampen.

Vóór de Tweede Wereldoorlog gold Ketèlbey, op 9 augustus 1875 geboren in Birmingham (zijn naam werd toen nog gewoon zonder accent grave geschreven), als de grootste levende Britse componist, bovendien was hij de eerste in zijn vak die door de muziek miljonair werd. Na de oorlog raakte de salonmuziek van het voormalige wonderkind echter hopeloos uit de mode en moest hij met lede ogen aanzien hoe hij in de obscuriteit verdween en zijn muziek steeds minder gedraaid en uitgevoerd werd. Zijn begrafenis in 1959 werd door slechts een handjevol mensen bijgewoond.

Desondanks is Ketèlbey's werk zeker nog niet vergeten in de 21e eeuw. Zo

werd zijn 'Bells Across The Meadows' door het BBC-programma 'Your Hundred Best Tunes' verkozen tot het op 35 na mooiste klassieke muziekstuk aller tijden en klinkt zijn muziek, in de vorm van 'In The Moonlight' dus, dagelijks door het grootste pretpark van Nederland.

Johann Pachelbel - Canon In D

Ik stuurde eens een opname van een liedje dat ik geschreven had naar een vriendin waar ik wel eens muziek mee maakte. In de e-mail die ik terugkreeg zat onder meer een link naar een grappig YouTube-filmpje van de Amerikaanse komiek Rob Paravonian dat bekend werd als de 'Pachelbel Rant'.

Hierin vertelt Paravonian dat hij in zijn jeugd cello speelde in een orkest en al snel een hekel kreeg aan Johann Pachelbel's 'Canon In D'. De reden: terwijl de violisten de meest schitterende melodieën rond mochten laten dwarrelen moest hij zijn cellopartij maar liefst 54 keer herhalen. En sindsdien blijft hij die cellopartij overal horen, alsof hij erdoor achtervolgd wordt. Om zijn verhaal kracht bij de zetten speelt hij op zijn akoestische gitaar een medley van pop- en rockliedjes die inderdaad allemaal wel wat weghebben van de "basso continuo" van 'Canon In D'.

Johann Pachelbel werd in 1653 geboren in Neurenberg. In de barokperiode was hij organist in dienst van de hoge adel en leermeester van onder meer Johann Christoph Bach III, een broer van Johann Sebastian Bach. Hij componeerde daarnaast veel muziek voor de Lutherse kerk.

Zijn bekendste werk, het vermoedelijk in 1680 maar wellicht later geschreven 'Canon In D', verdween na zijn dood in 1706 in de vergetelheid. Pas toen in 1919 de bladmuziek ervan gepubliceerd werd, kwam het weer terug uit de obscuriteit en vooral nadat de Franse dirigent Jean-Francois Pailliard het in 1968 opnam, werd het echt populair.

Inmiddels is het een zeer geliefd muziekstuk voor op bruiloften. En indien de copyrights niet allang zouden zijn verlopen, dan hadden onder meer Aphrodite's Child ('Rain And Tears'), The Beatles ('Let It Be'), John Denver ('Take Me Home, Country Roads'), Ralph McTell ('Streets Of London'), The Village People ('Go West'), U2 ('With Or Without You'), The Farm ('All Together Now') en Green Day ('Basket Case') wellicht een claim van de erven van Pachelbel kunnen verwachten. Pete Waterman van Stock Aitken Waterman, een vooral in de jaren tachtig zeer succesvol producerstrio, noemde 'Canon In D' dan ook "de godfather van de popmuziek".

Deze compositie heeft misschien wel dé ultieme melodie, eentje zo goed dat vrijwel iedereen die liedjes schrijft 'm vroeg of laat een keer bewust of onbewust leent.

En dat liedje dat ik dacht te hebben geschreven? Ik gooide het na Paravonian's video te hebben gezien meteen weer weg, want ik

realiseerde me dat ik de zoveelste muzikant was die had geleend van Pachelbel...

Johann Sebastian Bach - Air On A G String

De vandaag de dag algemeen als één van de grootste componisten aller tijden geaccepteerde Johann Sebastian Bach werd op 21 maart 1685 geboren in Eisenach, in wat nu Duitsland is, in een familie die toen al verschillende generaties voor een groot deel uit prominente muzikanten bestond. Op negenjarige leeftijd werd hij wees, waarna zijn veertien jaar oudere broer hem in huis nam. Bach was toen al verdienstelijk op de viool en klavecimbel, hij leerde van zijn broer ook orgel en klavier spelen en ontwikkelde zich al snel tot een uitstekend componist.

Reeds als tiener was hij een beroepsmuzikant die royaal betaald kreeg voor zijn kunsten. In 1717 verdiende hij als kapelmeester aan het hof zelfs evenveel als de hofmaarschalk, de op één na hoogste functionaris aldaar. Opmerkelijk is dat Bach gedurende zijn leven weliswaar een stevige reputatie had als organist, maar nauwelijks erkend werd als een groot componist. Bovendien werd zijn werk aan het einde van zijn leven al als gedateerd gezien.

In zijn laatste maanden deed zich iets opmerkelijks voor. Door een oogziekte en een mislukte operatie was Bach begin 1750 volledig blind geworden. In juli van dat jaar kreeg hij zijn gezichtsvermogen spontaan weer terug. Lang kon hij daar niet van genieten: een paar uur later kreeg hij een beroerte, die hem tien dagen daarna fataal werd.

Johann Sebastian Bach, die 65 jaar oud werd, kreeg in totaal twintig (!) kinderen bij twee vrouwen. Eén van zijn telgen, Carl Philipp Emanuel Bach, werd aanvankelijk gezien als een veel grotere componist dan zijn ouweheer. Wolfgang Amadeus Mozart noemde de jonge Bach, alias CPE, zijn "muzikale vader" en tot ruimschoots in de negentiende eeuw dachten mensen bij het horen van de naam Bach eerder aan Carl Philipp Emanuel dan aan Johann Sebastian.

De ster van laatstgenoemde begon pas gedurende de negentiende en twintigste eeuw écht te rijzen. Zijn wellicht bekendste en mooiste werk is een gedeelte uit zijn 'Ouverture Nr. 3 In D, BWV 1068', dat na een bewerking door violist August Wilhelmj in de late negentiende eeuw vooral bekend werd als 'Air On A G String', zo genoemd omdat Wilhelmj het volledige stuk kon spelen op alleen zijn G-snaar. Bach schreef het in 1731.

Doorgaans is er naast mooie muziek ook wel een songtekst nodig die me raakt, wil een nummer mij een brok in m'n keel bezorgen. Maar het instrumentale 'Air On A G String' is er ook al een paar keer in geslaagd.

Maurice Ravel - Boléro

Toen ik op de basisschool zat, stond de laatste week van elke

zomervakantie in het teken van de themaweek van Stichting Jeugdbelangen. Op een terrein even buiten het dorp ontstond dan voor vijf dagen een nederzetting van houten hutjes die bevolkt werden door vele tientallen Reuselse kinderen. De dagen brachten we hoofdzakelijk door met spelletjes en speurtochten en met het vinden van de boeven in het groots opgezette toneelspel dat als een rode draad door de themaweek liep. Eén jaar stond deze week in het teken van de Romeinen. 'Bolero' van Maurice Ravel werd daarbij een keer gebruikt als achtergrondmuziek en is vervolgens behoorlijk blijven hangen bij mij.

Het repetitieve, zich geleidelijk opbouwende stuk begint klein en zacht, wordt vervolgens steeds sfeervoller en ook een beetje dreigend, om uiteindelijk te eindigen in een knallende climax. Verschillende instrumenten spelen om beurten dezelfde prachtige melodie.

Componist Maurice Ravel werd op 7 maart 1875 geboren in het Frans-Baskische Ciboure, vlakbij de Spaanse grens. Hij groeide op in Parijs en had een gelukkige jeugd. Zijn vader was een muzikliefhebber en gaf zijn interesse door aan zijn zoon, die vanaf zijn zevende pianolessen kreeg. Ravel ging naar het conservatorium in Parijs, maar maakte daar zijn opleiding tot pianist niet af. In de Eerste Wereldoorlog diende hij als vrachtwagenchauffeur in het Franse leger.

'Bolero' schreef hij in 1928 als balletmuziek. Terwijl hij het zelf maar een inhoudsloos stuk vond, werd het zijn bekendste compositie.

In de jaren twintig en dertig werd Ravel gezien als Frankrijk's grootste nog levende componist. Hij overleed in 1937 op 62-jarige leeftijd, kinderloos en altijd ongetrouwd gebleven.

Alhoewel ik geen grote liefhebber ben van klassieke muziek heb ik wél twee LP's met uitvoeringen van dit stuk in mijn platenkast staan.

Onbekend - Greensleeves

Zelfs als de titel 'Greensleeves' je helemaal niets zegt, dan is de kans groot dat je de schitterende, romantische melodie van deze 450 jaar oude ballade zult herkennen.

Deze werd vereeuwigd door muzikale grootheden als Montovani, Chet Atkins, John Coltrane en Jeff Beck. Daarnaast werd hij verwerkt in onder meer Jacques Brel's nummer 'Amsterdam', in Elvis Presley's 'Stay Away' en in de beroemde kerstklassieker 'What Child Is This?'

Afleveringen van de populaire TV-serie 'Lassie' sloten er steevast mee af en in Groot-Brittannië en Australië kondigen rijdende ijscomannen doorgaans hun komst aan met deze tonen. In Nederland is het waarschijnlijk nog het meest bekend als het vaste achtergrondmuziekje van het radioprogramma Candlelight.

Alhoewel deze compositie de eeuwen glansrijk overleefde, is het onbekend wie de componist ervan is. Volgens een nog altijd hardnekkig gerucht was het niemand minder dan Hendrik VIII, die de

geschiedenisboekjes in ging als de Engelse koning die zes keer trouwde en twee van zijn echtgenotes liet onthoofden.

En dat is niet eens zo onwaarschijnlijk als het klinkt, want de wrede vorst was inderdaad een verdienstelijk componist, van wie 'Pastime With Good Company' een nog altijd geliefd werk is. De Italiaanse invloeden in 'Greensleeves' verraden echter dat het hoogstwaarschijnlijk pas na Hendrik VIII's dood in 1547 werd geschreven.

1954

'Mr. Sandman' van The Chordettes was wereldwijd de grootste hit van het jaar. 'Little Things Mean A Lot' van Kitty Kallen was de grootste hit in de Verenigde Staten. 'Secret Love' van Doris Day was de grootste hit in Groot-Brittannië. 'Rock Around The Clock' van Bill Haley and His Comets is volgens de website Acclaimed Music het populairste nummer van dit jaar onder muziekcritici. En mijn vijf favorieten zijn...

Bill Haley and His Comets - Rock Around The Clock

Schrijvers: Max C. Freedman, Jimmy DeKnight

Eerste singlerelease: 'Thirteen Women (And Only One Man In Town)'/ '(We're Gonna) Rock Around The Clock' (mei 1954)

Van het album: -

Hoogste hitnotering VS: 1 (in 1955) / GB: 1 (in 1955) / NL: 4 (in 1956)

In 1955 zorgde de film 'Blackboard Jungle' voor ophef. Er was een nummer in te horen dat door de jongeren van die tijd als zo opwindend en opzwevend werd ervaren dat ze een spoor van geweld en vernielingen trokken door de Amerikaanse bioscopen. Dit zorgde voor dusdanig veel onrust dat de controversiële FBI-baas J. Edgar Hoover de vertolker ervan zelfs liet doorlichten, om er zeker van te zijn dat hij geen onderdeel uitmaakte van een communistisch complot dat gesmeed was om de Amerikaanse tieners te laten ontsporen.

Het liedje in kwestie, 'Rock Around The Clock' van Bill Haley and His Comets, was dan ook het eerste rock 'n' roll-nummer dat echt het grote publiek wist te bereiken. Omdat rockmuziek nog bepaald geen ingeburgerd begrip was, werd het aanvankelijk geclassificeerd als "novelty foxtrot". Het was reeds in mei 1954 uitgebracht als anoniem B-kantje van de single 'Thirteen Women', pas in 1955 werd het dus alsnog een enorme hit.

Door dit succes mocht Bill Haley zich feitelijk de allereerste rockster noemen, al voldeed hij bepaald niet aan het huidige profiel daarvan: hij was mollig, kalend, onaantrekkelijk, liep al tegen de dertig en had eerder naam gemaakt als jodelende cowboy.

De twee schrijvers van zijn liedje waren ook al niet meer zo jong, snel en wild: in 1954 werd James E. Myers (die schuilging achter het pseudoniem Jimmy DeKnight) 35 jaar oud, terwijl Max C. Freedman dat jaar niet minder dan 61 kaarsjes uit mocht blazen.

William John Clifton Haley was overigens zeker niet de eerste die rock 'n' roll maakte. Al in de jaren veertig werd door diverse blues- en countrymuzikanten muziek gemaakt die verdomd dicht in de buurt komt bij wat later rock 'n' roll genoemd zou worden.

De in april 1951 uitgebrachte single 'Rocket 88' wordt echter algemeen erkend als het eerste echte rock 'n' rollplaatje. Dit kwam uit op naam van Jackie Brenston and His Delta Cats, wat een pseudoniem was van de

Kings Of Rhythm van Ike Turner (tegenwoordig vooral bekend de ex van Tina). En al in 1951 was Bill Haley er als de kippen bij, hij bracht in dat jaar een cover uit van 'Rocket 88', met zijn toenmalige begeleidingsband The Saddlemen.

Bill Haley and His Comets hadden later in de jaren vijftig nog enkele hits, zoals 'Shake, Rattle And Roll' (een cover van Big Joe Turner) en 'See You Later Alligator' (oorspronkelijk van Bobby Charles).

Haley, die gedurende een aanzienlijk deel van zijn leven kampte met een stevige alcoholverslaving, bleef tot in zijn laatste jaren touren als golden oldiesact. Hij overleed in 1981, pas 55 jaar oud.

Gedurende Haley's leven hebben The Comets meer dan honderd verschillende leden geteld. Diverse muzikanten die pas in de jaren zestig bij de groep kwamen, gingen na Haley's dood schaamteloos touren met hun eigen versie van The Comets.

In 1987 kwamen vijf muzikanten die wél de hoogtijdagen mee hadden gemaakt weer bij elkaar. Onder verschillende namen, waaronder Bill Haley's Original Comets, tourden ze nog enkele decennia lang de wereld over.

De gitarist die op de originele versie van 'Rock Around The Clock' de solo speelde was echter niet van de partij. Sterker nog, deze Danny Cedrone mocht niet eens meemaken dat het liedje in 1955 een hit werd. Hij viel op 17 juni 1954 van een trap, brak zijn nek en overleed.

The Chords - Sh-Boom (Life Could Be A Dream)

Schrijvers: James Keyes, Claude Feaste, Carl Feaster, Floyd F. McRae, James Edwards

Eerste singlerelease: 'Cross Over The Bridge'/'Sh-Boom' (april 1954)

Van het album: -

Hoogste hitnotering VS: 9 / **GB:** - / **NL:** -

In april 1954 debuteerde de zwarte New Yorkse doo wopgroep The Chords, in 1951 opgericht in The Bronx, met de hele aardige single 'Cross Over The Bridge', een cover van zangeres Patti Page. De B-kant van het plaatje, de vrolijke, swingende eigen compositie 'Sh-Boom', bleek echter al snel een stuk populairder en haalde, nadat de single door radio-DJ's omgedraaid was, de Amerikaanse top tien. Daarmee was dit één van de eerste zwarte rhythm and bluesingles die ook het grote blanke publiek wisten te bereiken.

Niet iedereen was daar enthousiast over: Peter Potter van het invloedrijke TV-programma Jukebox Jury zei hardop dat dit "achterlijke wijsje" ongetwijfeld binnen vijf jaar volledig zou zijn vergeten.

Daar dacht de Canadese groep The Crew Cuts blijkbaar anders over. Deze heren brachten in juni 1954 een cover van 'Sh-Boom' uit, met succes: terwijl de Chords-versie was blijven steken op nummer negen in de Verenigde Staten ging die van The Crew-Cuts naar nummer één, om daar negen weken te blijven staan. Het kan worden opgemerkt dat hun versie

nèt wat gladder en toegankelijker klonk dan het origineel, maar misschien hielp het ook dat The Crew-Cuts allemaal blank waren. Toen The Chords 'Sh-Boom' opnamen was segregatie op openbare scholen nog niet verboden in de Verenigde Staten, om maar even aan te geven hoe schrikbarend diep racisme nog geworteld was in de Amerikaanse maatschappij.

Het maken van "nette" blanke versies van nummers van Afro-Amerikaanse artiesten was dan ook big business in die tijd, zulke covers werden door critici "sham-rock" (een shamrock is een klaver, maar sham betekent ook nep) genoemd.

The Chords veranderden later hun naam in The Chordscats, omdat er al een The Chords bleek te bestaan, en vervolgens in The Sh-Booms. Na een serie geflopte singles stopten ze ermee in 1960. The Crew-Cuts verging het wat beter, zij hadden later nog hits met onder meer 'Earth Angel', 'Angels In The Sky', 'Don't Be Angry' en 'Gum Drop'.

Elvis Presley - Blue Moon Of Kentucky

Schrijver: Bill Monroe

Eerste singlerelease: 'That's All Right'/'Blue Moon Of Kentucky' (juli 1954)

Van het album: -

Hoogste hitnotering VS: - / GB: - / NL: -

Toen begin jaren vijftig de blanke en zwarte bevolking van de Verenigde Staten heel voorzichtig toch een klein beetje meer naar elkaar toe begonnen te trekken, kregen de zwarte blues en de blanke country samen een kind dat aanvankelijk wat vulgair werd gevonden: rock 'n' roll. Elvis Presley, een blanke jongeman die op was gegroeid met een voorliefde voor zwarte muziek, was de eerste die het genre sexy maakte, de eerste rockster die een echt tieneridool werd.

Op 19 juli 1954 kwam op het nu legendarische Sun Records zijn eerste single uit, met covers van twee liedjes uit de jaren veertig. Op de A-kant staat 'That's All Right' van de zwarte blueszanger Arthur "Big Boy" Crudup en op de andere zijde 'Blue Moon Of Kentucky' van de blanke countrylegende Bill Monroe.

Presley had niet veel moeite hoeven doen om van eerstgenoemde een echt rock 'n' roll-nummer te maken, het origineel was immers al bijna net zo rauw als zijn eigen versie. Het was een grotere prestatie dat hij er in slaagde om 'Blue Moon Of Kentucky', oorspronkelijk een langzaam, ietwat jengelend countrywalsje, een vergelijkbare sound te geven. Hij had dat echter voor een groot deel te danken aan zijn contrabassist Bill Black, die bij wijze van grap een opgefokte versie van het nummer begon te spelen tijdens een pauze in de studio.

Bill Black, die niet alleen Presley's bassist was in diens vroege jaren maar die ook het publiek opjutte met zijn extraverte, clowneske podiumpersoonlijkheid, werd geboren op 17 september 1926 in Memphis. Samen met gitarist Scotty Moore en later ook drummer DJ Fontana

begeleidde hij Elvis van 1954 tot 1957, waarna hij zijn eigen Bill Black Combo begon. Deze groep scoorde enkele flinke hits en werd in 1961 door Billboard verkozen tot de beste instrumentale Amerikaanse band.

Black werd slechts 39 jaar oud. Hij overleed op 21 oktober 1965 terwijl hij geopereerd werd aan een hersentumor.

Paul McCartney, een grote Presley-fan, kocht later Black's contrabas. Hij gebruikte die onder meer op 'Real Love', het laatste nieuwe nummer dat The Beatles ooit uitbrachten.

The Penguins - Earth Angel (Will You Be Mine)

Schrijvers: Curtis Williams, Jesse Belvin, Gaynel Hodge

Eerste singlerelease: 'Hey Señorita'/'Earth Angel' (oktober 1954)

Van het album: -

Hoogste hitnotering VS: 8 / GB: - / NL: -

Hoewel 'Earth Angel' stamt uit 1954 zal het hartstochtelijke, zoete liefdesliedje ook bij veel dertigers en veertigers een belletje doen rinkelen. Het speelt namelijk, in een versie van de fictieve band Marvin Berry and The Starlights, een prominente rol in de kaskraker 'Back To The Future' uit 1985, wat al jaren mijn favoriete film is.

Het was sowieso een populair liedje voor soundtracks in de jaren tachtig, want ook in de succesvolle films 'Superman III' (1983), 'The Karate Kid II' (1986) en 'Porky's' (1982) komt het voor.

Maar ook toen het in 1954 uitkwam, deed het vast al bij verschillende mensen een belletje rinkelen, de Afro-Amerikaanse doo wopgroep The Penguins (vernoemd naar de pinguïn in het logo van het sigarettenmerk Kool) had z'n doorbraakhit immers bij elkaar verzameld uit bestaande liedjes. Luister maar eens naar 'Dream Girl' van Jesse and Marvin uit 1952, 'I Went To Your Wedding' van Patti Page uit 1952 en 'I Know' van The Hollywood Flames uit 1953. In al deze nummers zul je elementen horen die overduidelijk terugkomen in 'Earth Angel'.

En dat kan moeilijk toeval genoemd worden. Eén van de songschrijvers van 'Earth Angel' was immers Jesse Belvin van het eerdergenoemde duo Jesse and Marvin, terwijl Penguins-lid Curtis Williams voorheen had gezongen in The Hollywood Flames en met die groep dus 'I Know', maar ook de originele demo van 'I Went To Your Wedding' had gemaakt.

Het mierzoete 'Earth Angel' werd in augustus of september 1954 opgenomen in een garage als demo, met als bedoeling dat het later nog wat verder uit zou worden gewerkt. Nadat de demo een keer gedraaid werd door een lokaal radiostation ontstond er echter zoveel vraag naar het liedje, dat besloten werd om maar gewoon de reeds bestaande versie uit te brengen.

De single werd vervolgens zo'n grote hit dat het kleine platenlabeltje Dootone de productie nauwelijks aankon en bijna over de kop ging. Niet geheel verrassend gingen de blanke Crew-Cuts (daar zijn ze weer) vervolgens ook met dit liedje aan de haal.

The Penguins scoorden nooit een tweede hit maar bleven wel, met Cleveland Duncan vanaf 1962 als enige overgebleven originele groepslid, optreden. Ze stopten er pas mee na Duncan's overlijden in 2012.

Ray Charles - I Got A Woman

Schrijvers: Ray Charles, Renald Richard

Eerste singlerelease: 'I Got A Woman'/'Come Back Baby' (december 1954)

Van het album: -

Hoogste hitnotering VS: - / **GB:** - / **NL:** -

Ray Charles werd op 23 september 1930 in Albany, Georgia geboren als Ray Robinson, Charles was eigenlijk zijn tweede voornaam. De latere "High Priest Of Soul" werd op zijn zevende blind, waarschijnlijk als gevolg van groene staar. Op school leerde hij middels bladmuziek in braille klassiek piano spelen. Hij had echter meer interesse in jazz en blues.

Als tiener verdiende hij soms een paar dollar per avond door hier en daar piano te spelen, in die tijd was hij zo arm dat hij vaak dagenlang niet kon eten. Hij verhuisde in 1948 naar Seattle, waar hij door jazzclub The Rocking Chair ingehuurd werd om van één tot vijf 's nachts het publiek te vermaken.

Zijn eerste hitje scoorde hij in 1949 als leider van The Maxin Trio en in 1952 werd hij door de bekende platenbaas Ahmet Ertegun naar diens label Atlantic Records gehaald.

Zijn grote doorbraak beleefde Charles in 1955, met de op de valreep van 1954 uitgebrachte single 'I Got A Woman'. Alhoewel het energieke rhythm and bluesnummer op naam van Charles en zijn trompettist Renald Richard kwam te staan was het feitelijk een bestaand liedje, de gospeltraditional 'It Must Be Jesus', die eigenlijk alleen van een nieuwe tekst was voorzien.

In de jaren daarna volgden meer klassiekers, zoals 'Hallelujah, I Love Her So', 'What'd I Say' en de Amerikaanse nummer-éénhits 'Georgia On My Mind', 'Hit The Road Jack' en 'I Can't Stop Loving You'.

Ray Charles, die vrijwel nooit in het openbaar te zien was zonder zijn karakteristieke zwarte zonnebril, mag worden gerekend tot de belangrijkste pioniers van de popmuziek. In 2004 zette Rolling Stone hem op de tiende plaats op een lijst van grootste popartiesten aller tijden. Daarnaast beweerde Frank Sinatra eens dat Charles het enige échte genie in de showbusiness was, terwijl Billy Joel bekende dat hij Ray Charles een belangrijker muzikant vond dan Elvis Presley.

Ray Charles Robinson overleed op 10 juni 2004 op 73-jarige leeftijd aan leverkanker.

Een jaar later bleek dat ook in deze eeuw zijn 'I Got A Woman' nog potten kan breken. Kanye West verbouwde met wat vocale hulp van Jamie Foxx (die in 2004 de rol van Charles speelde in de biografische film 'Ray') deze klassieker tot 'Gold Digger' en scoorde er één van de grootste hits mee van

deze eeuw tot nu toe.

Sowieso waren er door de jaren heen aardig wat artiesten die met 'I Got A Woman' aan de haal gingen. Van weinig nummers kun je een indrukwekkender lijstje maken met wereldsterren die het gecoverd hebben, zo werd het onder handen genomen door onder meer The Beatles, Elvis Presley, Johnny Cash, Cliff Richard, Roy Orbison, Stevie Wonder, Carl Perkins, Tom Petty, Bryan Adams, Bill Haley, Jerry Lee Lewis, Ricky Nelson, Sammy Davis, Jr., Them, The Monkees en John Mayer.

1955

'Rock Around The Clock' van Bill Haley and His Comets was wereldwijd de grootste hit van het jaar. 'Cherry Pink And Apple Blossom White' van Perez Prado was de grootste hit in de Verenigde Staten. 'Rose Marie' van Slim Whitman was de grootste hit in Groot-Brittannië. 'Tutti Frutti' van Little Richard is volgens de website Acclaimed Music het populairste nummer van dit jaar onder muziekcritici. En mijn vijf favorieten zijn...

Chuck Berry - Maybellene

Schrijver: Chuck Berry

Eerste singlerelease: 'Maybellene'/'Wee Wee Hours' (juli 1955)

Van het album: -

Hoogste hitnotering VS: 5 / GB: - / NL: -

"Als je rock 'n' roll een andere naam zou willen geven, dan zou je het Chuck Berry kunnen noemen", zei John Lennon eens. Er zijn dan ook weinig (of geen, afhankelijk van wie je het vraagt) rock 'n' rollmuzikanten die invloedrijker waren dan Chuck Berry.

De eerste echte gitaarheld uit de rockgeschiedenis debuteerde in 1955 met wat uiteindelijk één van zijn beste liedjes zou blijken, de single 'Maybellene'. Opvallend is dat terwijl de blanke Elvis Presley intussen furore maakte met zijn covers van zwarte bluesklassiekers, Berry 'Maybellene' juist gebaseerd had op een blank folkliedje genaamd 'Ida Red'.

De op 18 oktober 1926 in St. Louis geboren zanger en gitarist had het helemaal aangepast naar de wensen van platenmaatschappij Chess. De boers klinkende naam Ida Red was vervangen door het meer stijlvolle Maybellene (afkomstig van een leeg mascaradoosje dat op de vloer van de studio lag) en het muziekstuk kreeg een stevige beat en een songtekst waar een snelle auto in voorkwam.

Bassist op dit nummer, en op verschillende andere nummers van Berry, was niemand minder dan Willie Dixon, die zelf klassiekers schreef als 'Back Door Man' (opgenomen door onder meer Howlin' Wolf en The Doors), 'Hoochie Coochie Man' (Muddy Waters, Jimi Hendrix), 'I Can't Quit You Baby' (Otis Rush, Led Zeppelin), 'Little Red Rooster' (Howlin' Wolf, The Rolling Stones, The Doors) en 'You Can't Judge A Book By The Cover' (Bo Diddley, Eric Clapton, The Rolling Stones).

'Maybellene' was Berry's eerste Amerikaanse top-tienhit, er zouden er in 1957, 1958 en 1972 nog vijf volgen. Berry's liedjes werden doorgaans gemaakt volgens dezelfde ijzersterke formule: een eenvoudig maar swingend en energiek gespeeld bluesschema als basis, scherpe, korte gitaarsolo's als decoratie en een kort verhaaltje met kop en staart als songtekst.

Overigens was de (terechte) hoge hitnotering van 'Maybellene' niet uitsluitend aan de kwaliteit ervan te danken: de beroemde discjockey

Alan Freed, die doorgaans genoemd wordt als de man die de term rock 'n' roll introduceerde, draaide de single zeer regelmatig, omdat hij in ruil daarvoor was vermeld als één van de songschrijvers en dus ook royalties ontving.

Het betalen of anderszins belonen van DJ's voor het draaien van bepaalde platen was destijds nog niet illegaal. Dat werd het pas in 1959. Desondanks raakte Freed ernstig uit de gratie toen naar buiten kwam hoe hij zichzelf had verrijkt. Hij kwam nergens meer echt aan de bak en in 1965 stierf hij op 43-jarige leeftijd aan de gevolgen van alcoholisme. Van 2002 tot 2014 werd zijn as bewaard in de Rock 'n' Roll Hall Of Fame.

Dat copyrights in de beginjaren van de rockmuziek sowieso min of meer als handelswaar gezien werden, blijkt ook wel uit het feit dat naast Freed aanvankelijk ook ene Russ Fratto, een drukker, vermeld werd als één van de componisten van 'Maybellene'. Deze Fratto had niets van doen met het liedje, maar werd op deze manier terugbetaald omdat Berry's platenmaatschappij Chess hem nog geld schuldig was. In 1986 werden Fratto en Freed geschrapt als songschrijvers van 'Maybellene', dat tegenwoordig dus volledig toegekend wordt aan Chuck Berry.

Elvis Presley - Mystery Train

Schrijvers: Junior Parker, Sam Phillips

Eerste singlerelease: 'I Forgot To Remember To Forget'/'Mystery Train' (augustus 1955)

Van het album: -

Hoogste hitnotering VS: - / GB: - / NL: -

Op 21 juli 1955 nam Elvis Presley in de Sun Studio in Memphis, Tennessee zijn vijfde single op met producer Sam Phillips. De A-kant daarvan, 'Mystery Train', is een cover van een liedje dat een kleine twee jaar eerder in dezelfde studio en met dezelfde producer opgenomen was door de zwarte blueszanger Herman "Junior" Parker. Parker en zijn groep The Blue Flames hadden het in november 1953 uitgebracht als B-kantje van hun single 'Love My Baby'.

Opmerkelijk is dat de versie van Elvis een soort mash-up is van zowel 'Mystery Train' als 'Love My Baby'. De songtekst is uiteraard van 'Mystery Train', maar het ritme en de gitaarriff komen uit 'Love My Baby' en de zangmelodie leent een beetje van beiden. Alhoewel de twee liedjes composities zijn van Parker, vond Phillips de manier waarop hij ze samengevoegd had blijkbaar bijzonder genoeg om zichzelf te bombarderen tot één van de componisten van de versie die in augustus 1955 door Elvis uitgebracht werd.

Ik moet wel zeggen dat deze uitvoering een aanzienlijke verbetering is ten opzichte van het origineel. Elvis maakte het energieke en opwindender en gaf het ook een ietwat spookachtige countrydraai aan. Het liedje dat in de handen van Parker eigenlijk nog niet zo heel bijzonder klonk, werd uiteindelijk één van de meest memorabele van Presley's vroege rock 'n'

rollsingles.

Junior Parker bleef tot ver in de jaren zestig (overwegend vrij bescheiden) rhythm and blueshitjes scoren en overleed op 18 november 1971 op 39-jarige leeftijd terwijl hij geopereerd werd aan een hersentumor (enkele jaren later zou Elvis' bassist Bill Black op exact dezelfde manier overlijden).

Overigens was 'Mystery Train' toen Parker het in 1953 zelf opnam ook niet helemaal origineel: de openingsregels "Train I ride, sixteen coaches long / Train I ride, sixteen coaches long / Well, that long black train carries my baby home" had hij nogal opzichtig overgenomen uit de oude folkklassieker 'Worried Man Blues', waarin "The train arrived, sixteen coaches long / The train arrived, sixteen coaches long / The girl I love is on that train and gone" wordt gezongen.

Little Richard - Tutti Frutti

Schrijvers: Richard Penniman, Dorothy LaBostrie

Eerste singlerelease: 'Tutti Frutti'/'I'm Just A Lonely Guy' (november 1955)

Van het album: -

Hoogste hitnotering VS: 17 / GB: 29 (in 1957) / NL: 10 (in 1957)

Richard Penniman, die als kind al de bijnaam Little Richard kreeg vanwege zijn geringe lengte, werd op 5 december 1932 geboren in Macon, Georgia als zoon van een vader die diaken in een kerk maar ook nachtclubeigenaar was. Een interessant contrast, met name met het oog op de latere carrière van zijn zoon.

Little Richard groeide op met gospel en stond als kind reeds bekend als een getalenteerd zanger. Als tiener raakte hij verzeild in de rhythm and bluesscene en leerde hij boogie woogie spelen.

In 1955 kwam zijn doorbraaksingle 'Tutti Frutti' uit, een voor de tijd erg ruig liedje dat opviel door Penniman's krachtige, schreeuwerige stem en de openingskreet "A wop bom a loo mop, a lomp bom bom", die oorspronkelijk bedacht was als drumritme.

Voordat het liedje opgenomen werd, moest de songtekst overigens wel even opgeschoond worden, op de originele versie zong Penniman immers vrij overduidelijk over anale seks ("Tutti frutti, good booty / If it don't fit, don't force it / You can grease it, make it easy").

'Tutti Frutti' werd een succes en dat was voor de Penniman een behoorlijke zege, omdat hij op dat moment twaalf uur per dag werkte als afwashulp op een busstation en daarmee tien dollar per week verdiende.

Gedurende de jaren vijftig scoorde de zanger-pianist nog een aantal flinke hits met onder meer 'Long Tall Sally', 'Jenny', 'Keep A-Knockin' en 'Good Golly, Miss Molly', die stuk voor stuk voortborduren op het geluid van 'Tutti Frutti'.

Alhoewel zijn rock 'n' rollhits dus wel wat op elkaar lijken, had de poppionier heus wel heel wat meer in zijn mars. Met name op zijn latere gospelopnames is te horen dat hij ook een zeer overtuigende soulzanger

met een ruim vocaal bereik was, die op zijn bekendste werk eigenlijk maar een fractie liet horen van wat hij werkelijk kon.

In zijn latere leven wisselde periodes die in het teken stonden van grote hoeveelheden drank en drugs en losbandige seks met zowel mannen als vrouwen zich af met jaren waarin Penniman zich volledig toelegde op het geloof, alleen nog gospel zong, zijn homoseksuele geaardheid afzwoor en zelfs aan de slag ging als dominee.

De flamboyante Little Richard wordt vandaag de dag algemeen geaccepteerd als één van de allergrootste pioniers van zowel de rock 'n' roll als soul, funk en glam rock. Grootheden als James Brown, Jimi Hendrix, The Beatles, The Rolling Stones, David Bowie, Freddie Mercury hebben hem genoemd als één van hun voornaamste invloeden.

In 2007 werd 'Tutti Frutti' door een door muziekblad Mojo samengestelde groep bekende muzikanten verkozen tot nummer één op een lijst van singles die de wereld veranderden.

Little Richard, inmiddels een tachtiger, is nog altijd actief in de muziek.

Muddy Waters - Mannish Boy

Schrijvers: McKinley Morganfield, Mel London, Ellas McDaniel

Eerste singlerelease: 'Mannish Boy'/'Young Fashioned Ways' (juni 1955)

Van het album: -

Hoogste hitnotering VS: - / GB: 51 (in 1988) / NL: 8 (in 1988)

'Mannish Boy' is een liedje dat vaak terug is gekomen in de muzikale loopbaan van Muddy Waters.

Deze bluesman werd op 4 april 1913 in Issaquena County, Mississippi geboren als McKinley Morganfield. Omdat hij als kind vaak bij het riviertje Deer Creek speelde, kreeg hij van zijn oma de bijnaam Muddy Waters, wat modderig water betekent.

In 1941 kreeg Waters bezoek van de bekende folklorist en musicoloog Alan Lomax, die hem enkele nummers op liet nemen voor de Library Of Congress. Lomax liet er een plaat van persen, waarvan de zanger en gitarist zelf twee exemplaren kreeg. Onder de indruk van zijn eigen geluid kreeg Waters uiteindelijk genoeg zelfvertrouwen om te verkassen naar Chicago en het daar te proberen als professioneel muzikant.

In "The Windy City" overleefde hij door overdag te werken als vrachtwagenchauffeur en fabrieksmedewerker en door 's avonds op te treden in vage clubs. Om in die rumoerige zaaltjes toch nog een beetje gehoord te kunnen worden kreeg Waters in 1945 van een oom een elektrische gitaar. Met zijn nieuwe instrument werd hij één van de grondleggers van de "Chicago Sound".

Eén van zijn eerste hitjes was het door Willie Dixon geschreven maar door Waters zelf voor het eerst opgenomen 'Hoochie Coochie Man' uit 1954.

Een jaar later bracht rhythm and bluesgrootheid Bo Diddley het hevig door dit nummer geïnspireerde 'I'm A Man' uit. Waters kwam vervolgens met een opmerkelijke move: hij maakte een nieuw nummer, gebaseerd op

het liedje dat gebaseerd was op zijn liedje. 'Mannish Boy' is feitelijk weinig meer dan een cover van 'I'm A Man' met een licht gewijzigde songtekst, al moet gezegd worden dat Waters' versie een stukje energieke klinkt.

'Mannish Boy', aanvankelijk foutief 'Manish Boy' genaamd, werd een hitje in 1955. Waters bracht er nieuwe studioversies van uit in 1968 en 1977.

Maar het verhaal van deze compositie houdt niet op in 1977. In 1988 werd de versie uit 1977, die nauwelijks afwijkt van het origineel uit 1955, dankzij een Levi's-reclame een top-tienhit in Nederland. De maker van deze stampende bluesklassieker was toen al vijf jaar niet meer onder de levenden. Hij was op 30 april 1983 op zeventigjarige leeftijd overleden aan een hartaanval.

De invloed van Muddy Waters op de blues- en rockgeschiedenis was groot. Het is dan ook geen toeval dat een niet geheel onsuccesvol bandje zich in 1962 vernoemde naar een nummer van hem. Dat liedje heet 'Rollin' Stone'.

The Platters - The Great Pretender

Schrijver: Buck Ram

Eerste singlerelease: 'The Great Pretender'/'I'm Just A Dancing Partner' (november 1955)

Van het album: -

Hoogste hitnotering VS: 1 (in 1956) / GB: 5 (in 1956) / NL: 1 (in 1957)

'The Great Pretender' was in 1987 een grote solohit voor Queen-zanger Freddie Mercury, maar het liedje was destijds al 32 jaar oud. Het was in 1955 een wereldhit geweest voor The Platters. Deze vocale groep, bestaand uit vier zangers en een zangeres, werd in 1952 opgericht in Los Angeles. In 1953 kwam het vijftal onder de hoede van manager, producer en songschrijver Buck Ram.

Alhoewel de eerste uitgebrachte singles onsuccesvol waren, werden The Platters al snel een populaire liveact. En dat was ook The Penguins opgevallen, de groep die kort daarvoor een grote hit had gescoord met 'Earth Angel'. Zij vroegen of Ram hen eveneens wilde managen en zo geschiedde.

Dit pakte positief uit voor The Platters, omdat Ram platenlabel Mercury met The Penguins als voorname troef wist te verleiden om allebei zijn groepen te tekenen in een "2-for-1 deal". Opmerkelijk is dat The Penguins daarna nooit meer een hit scoorden, maar dat de groep die Mercury er ietwat noodgedwongen bij kreeg uitgroeide tot één van de meest succesvolle formaties van de jaren vijftig.

The Platters braken door met het door Ram geschreven 'Only You', dat zowel in de Verenigde Staten als in Groot-Brittannië naar de vijfde plaats ging. Hun allergrootste hit was echter het in november 1955 uitgebrachte 'The Great Pretender', eveneens geschreven door Ram. Het gepassioneerde, vijfstemmige geluid van de groep, dat de oude rhythm and blues combineerde met gospel en doo wop en de nieuwe rock 'n' roll,

sloeg erg aan.

Vele hits volgden, waaronder de top-tienhits '(You've Got) The Magic Touch', 'My Prayer', 'Twilight Time', 'Smoke Gets In Your Eyes' en 'Harbor Lights'.

In 1959 kwam de klad er echter in, toen de vier mannelijke Platters gearresteerd werden op verdenking van drugsgebruik en prostitutiebezoek. Alhoewel ze geen van allen veroordeeld werden, deed dit hun reputatie geen goed. In de jaren daarna waren er meer bezettingswisselingen dan hits te rapporteren.

In latere decennia waren er talloze groepen actief onder de naam The Platters. Groepsleden Tony Williams (die leadzanger was op de grootste hits), Paul Robi, Zola Taylor en Herb Reed hadden op een gegeven moment elk hun eigen versie van de formatie. Later gingen zelfs enkele leden van die groepen, zangers die dus niet op de hitsingles te horen waren, aan de slag met hun eigen splintergroepen.

Buck Ram overleed in 1991 op 83-jarige leeftijd, met de reputatie dat hij zijn artiesten altijd eerlijk behandelde en ze het geld en de credits had gegeven waar ze recht op hadden. Dat lijkt misschien vrij normaal, maar in de muziekbusiness van de jaren vijftig waren zulke managers vrij zeldzaam.

Er is nog altijd een groep actief als The Platters, maar daarin zitten al heel lang geen leden meer in die de gloriejaren mee hebben gemaakt. Dat die "hun" bekendste nummer avond na avond moeten beginnen met de regel "Yes, I'm the great pretender" mag ironisch genoemd worden...

1956

'Que Sera, Sera (Whatever Will Be, Will Be)' van Doris Day was wereldwijd de grootste hit van het jaar. 'Heartbreak Hotel' van Elvis Presley was de grootste hit in de Verenigde Staten. 'I'll Be Home' van Pat Boone was de grootste hit in Groot-Brittannië. 'Heartbreak Hotel' van Elvis Presley is volgens de website Acclaimed Music het populairste nummer van dit jaar onder muziekcritici. En mijn vijf favorieten zijn...

Carl Perkins - Boppin' The Blues

Schrijvers: Carl Perkins, Howard "Curley" Griffin

Eerste singlerelease: 'Boppin' The Blues'/'All Mama's Children' (mei 1956)

Van het album: -

Hoogste hitnotering VS: 70 / GB: - / NL: -

Carl Perkins werd op 9 april 1932 geboren in Tiptonville, Tennessee in een arme familie en moest als kind soms werkdagen van veertien uur maken op de katoenvelden. Hij groeide op met country, gospel en blues en begon op zijn veertiende op te treden in bars. In 1954 werd de boerenzoon ontdekt door de legendarische producer Sam Phillips van het invloedrijke Sun-label, die enkele maanden daarvoor ook Elvis Presley ontdekt had. Op Perkins' eerste singles stonden ietwat slome countryliedjes, die het regionaal toch vrij aardig deden.

Toen in 1955 Presley Sun ontgroeid was en naar de grotere platenmaatschappij RCA ging, werd Perkins door Phillips gebombardeerd tot zijn nieuwe grote troef op rockabillygebied. Phillips bleek het goed te hebben gezien, want de rock 'n' rollsingle 'Blue Suede Shoes' werd een hele grote hit. Ook Elvis Presley was onder de indruk, hij nam het vrijwel onmiddellijk op in zijn eigen repertoire.

Alhoewel Presley er lang niet zo'n grote hit mee scoorde als Perkins, wordt het liedje met de inmiddels legendarische openingszin "Well, it's one for the money, two for the show, three to get ready, now go cat, go" toch voornamelijk herinnerd in de versie van "The King".

Toen Perkins op 22 maart 1956 op weg was naar New York voor een optreden in het TV-programma The Perry Como Show, waar hij een gouden plaat had moeten krijgen voor 'Blue Suede Shoes', raakte hij betrokken bij een ernstig auto-ongeluk. Carl's broer Jay en de bestuurder van het andere betrokken voertuig overleden, hijzelf raakte zwaargewond en was een tijdje uit de running.

Hij zou daarna nooit meer een grote hit scoren, maar wel nog verschillende singles uitbrengen die inmiddels te boek staan als rockabillyklassiekers. Een aantal van die liedjes, waaronder de A-kant van zijn vijfde single 'Boppin' The Blues', vind ik persoonlijk toch wat sterker dan 'Blue Suede Shoes', dat wellicht pakkender klinkt, maar ook minder stevig rockt.

Het merendeel van de rock 'n' rollsterren uit de jaren vijftig is te verdelen

in twee groepen: zij die heel jong overleden en zij die de jaren zestig en zeventig grotendeels stomdronken beleefden, Perkins behoorde tot die tweede groep. Zijn status als rock 'n' rollgende was echter allang veilig gesteld en niet alleen door Elvis Presley's cover van 'Blue Suede Shoes'. Paul McCartney noemde hem één van de allergrootste inspiratiebronnen voor The Beatles, daarnaast coverden grootheden als Jimi Hendrix en Johnny Cash zijn liedjes.

De "King Of Rockabilly" overleed op 19 januari 1998 op 65-jarige leeftijd aan keelkanker.

Elvis Presley - I Want You, I Need You, I Love You

Schrijvers: Maurice Mysels, Ira Kosloff

Eerste singlerelease: 'I Want You, I Need You, I Love You'/'My Baby Left Me' (mei 1956)

Van het album: -

Hoogste hitnotering VS: 1 / GB: 14 / NL: -

Toen ik een jaar of zeven à acht was, had de voetbalclub waar ik lid van was de gewoonte dat er jaarlijks in de kantine een bingoavond gehouden werd voor de jongste jeugdspelers. Er was een tafel vol met prijzen en zodra je bingokaart vol was, mocht je iets uitkiezen. Aan het eind van de avond werden de kleine prijsjes die nog over waren verdeeld onder de spelers die nog niets hadden gewonnen. Ik was één van die ongelukkige deelnemers. Het troostprijsje dat ik kreeg was een ketting met een plastic hanger, waar een foto opgedrukt stond van een ernstig doch stoer in de camera kijkende jonge man met zwart haar.

Natuurlijk wilde ik wel even weten wie die man was. Ik vroeg het aan mijn ouders. Volgens hen heette hij Elvis en was hij een zanger die al jaren eerder overleden was. Ik vroeg aan mijn moeder of ze muziek van hem had. Ze wist het niet zeker. Ik spitte haar bescheiden collectie van enkele tientallen LP's en cassettebandjes door en vond een cassette, 'Elvis' Christmas Album'. Een kerstplaat met overwegend zeikerige ballades, maar de stem die ik hoorde sprak me direct erg aan. Dat bandje besloot ik dus maar eventjes te lenen (mam, mocht je 'm missen, ik heb 'm nog).

Gedurende een groot deel van mijn basisschooltijd ben ik obsessief fan geweest van Elvis Presley. Als ik met mijn ouders op bezoek moest bij familie of vrienden dan werd, indien aanwezig, steevast de LP-collectie aldaar doorgespit. Als ik een plaat van Elvis vond, dan werd de eigenaar daarvan dringend verzocht die zo snel mogelijk voor mij op te nemen op een cassettebandje.

Een niet onaanzienlijk deel van mijn zakgeld ging op aan voorbespeelde cassettebandjes van Elvis, met echte gedrukte hoesjes. Die bewaarde ik in een rekje direct naast mijn hoofdkussen, zo dierbaar waren ze voor mij. De muren van mijn kamer waren versierd met vierentwintig Elvissen, afkomstig uit twee uit elkaar gehaalde Elvis-kalenders. De Duitse TV zond regelmatig op vrijdagmiddag nagesynchroniseerde Elvis-films uit,